

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЖИТЛОВИХ ПРОГРАМ ТА РІШЕНЬ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Луцька міська територіальна громада
Волинська область

Зміст

Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Перелік НПА, які застосовуються у сфері забезпечення житлових прав ВПО.....	5
Основні терміни та поняття.....	6
Аналіз результатів дослідження.....	7
Загальна інформація про кількість ВПО, зокрема тих, які потребують покращення житлових умов.....	8
Місцеві житлові програми Луцької МТГ, спрямовані на забезпечення житлових прав ВПО.....	11
Національні житлові програми, які реалізуються у Луцькій МТГ.....	16
Кредитні житлові програми.....	18
Інформаційна доступність.....	21
Висновки.....	22
Рекомендації.....	24

Вступ

Конституція України є основою правового регулювання житлового права в Україні. Саме у ст. 47 Конституції України закріплене право на житло кожного громадянина країни. Держава створює умови, за яких кожен громадянин може його будувати, купувати або орендувати. Людям, які потребують соціального захисту, влада на рівні держави та місцевого самоврядування надає житло безоплатно або за доступну плату, встановлену законом.

Внаслідок повномасштабної війни Російської Федерації проти України мільйони українців були вимушені покинути свої домівки та переміститись у більш безпечні регіони країни. Вони стали внутрішньо переміщеними особами. Проблема ж забезпечення ВПО житлом набуває дедалі гострішого характеру — як для держави, так і для громад, які їх приймають.

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Суппорт Сервісез”» у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, проводить дослідження місцевих і національних політик у сфері житлових проблем ВПО та інших людей, які постраждали внаслідок війни.

Органи державної та місцевої влади реалізують різні програми підтримки ВПО, які втратили житло та були змушені переїхати в інші населені пункти. Частина таких програм підтримки існувала до 24 лютого 2022 року, а деякі почали втілюватися лише після повномасштабного вторгнення. У проєкті Плану відновлення України, презентованому у липні 2022-го, наявні довгострокові перспективи підтримки населення в умовах воєнного стану та після його припинення.

Скорочення надходжень до державного та місцевих бюджетів, непередбачувані наслідки та строки завершення війни створюють негативний вплив на розроблення та ухвалення довгострокових рішень у житловому секторі.

За прогнозами міжнародних інституцій, що довше триватиме війна, то більше населення країни потраплятиме у вразливе становище, а ресурси, які дозволяли б людям протриматися без сторонньої допомоги, будуть вичерпуватися. Саме тому важливо визначити реальну потребу ВПО у житлових програмах і програмах підтримки реалізації житлових прав (компенсація оренди, комунальних послуг тощо), а також забезпечити їхню доступність.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Проведення аналізу житлових програм для ВПО, які реалізуються у цільових громадах, з метою розроблення рекомендацій, спрямованих на вдосконалення довгострокових житлових рішень на користь ВПО під час формування локальної житлової політики.

Об'єкт дослідження

Перешкоди в доступі ВПО до житлових програм, які діють у цільових громадах, зокрема з урахуванням забезпечення постійним та соціальним житлом.

Предмет дослідження

1. Національні житлові програми для ВПО, які реалізуються у цільових громадах, зокрема наявність компенсації власникам житла за розміщення ВПО.
2. Чинні місцеві цільові програми, інші місцеві нормативно-правові акти (положення, рішення, розпорядження, плани заходів тощо), спрямовані на забезпечення житлом ВПО, зокрема наявність компенсації власникам житла за розміщення ВПО.
3. Інші житлові програми та рішення для ВПО, які реалізують у цільових громадах міжнародні та національні неурядові організації.

Завдання дослідження

1. Проаналізувати:
  - національні житлові програми для ВПО, які реалізуються у цільових громадах;
  - місцеві цільові програми та рішення, інші локальні НПА (положення, рішення, розпорядження, плани заходів тощо), спрямовані на забезпечення житлом ВПО;
  - житлові програми для ВПО, які реалізують у цільових громадах міжнародні та національні неурядові організації.
2. Зібрати дані про кількість ВПО, які потребують покращення житлових умов у цільових громадах, з урахуванням демографічних характеристик та потреб у покращенні житлових умов.
3. Розробити звіт про результати аналізу чинних житлових програм для ВПО у цільових громадах.

4. Розробити рекомендації та план адвокації необхідних змін для кожної цільової громади.
5. Провести презентацію дослідження у формі заходу, спрямованого на адвокацію запропонованих змін за участі зацікавлених сторін.

Географія дослідження: об'єднані територіальні громади України.

Період проведення дослідження: вересень - грудень 2024 року.

Методи та інструменти дослідження

- Експертна оцінка місцевих цільових програм та інших НПА (положення, рішення, розпорядження, плани заходів тощо), спрямованих на забезпечення житлом ВПО.
- Експертна оцінка доступу до національних житлових програм для ВПО, які реалізуються у цільових громадах.
- Експертна оцінка житлових програм для ВПО, які реалізують у цільових громадах міжнародні та національні неурядові організації.
- Аналіз офіційних сайтів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо доступності інформації про чинні житлові програми для ВПО.

Джерела інформації

1. Сайти органів виконавчої влади та місцевого самоврядування територіальних громад.
2. Офіційні відповіді на запити згідно з вимогами Закону України «Про доступ до публічної інформації».
3. Статистична інформація щодо кількості ВПО, які потребують покращення житлових умов.
4. Місцеві НПА (положення, програми, рішення, розпорядження, плани заходів тощо).
5. Звіти про виконання житлових програм.

Перелік нормативно-правових актів, які застосовуються у сфері забезпечення житлових прав ВПО

- Конституція України.
- Цивільний кодекс України.
- Житловий кодекс України 1983 року.
- Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».
- Закон України «Про житловий фонд соціального призначення».
- Постанова КМУ «Деякі питання реалізації Закону України “Про житловий фонд соціального призначення”» (від 23.07.2008 № 682).
- Постанова Ради Міністрів УРСР і Укрпрофспілки «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР» (від 11.12.1984 № 470).
- Стратегія державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та операційний план заходів з її реалізації у 2023–2025 роках (затверджені Розпорядженням КМУ від 07.04.2023 № 312).
- Порядок надання державної підтримки та забезпечення громадян доступним житлом (затверджений Постановою КМУ від 10.10.2018 № 819) — не фінансується з 2020 року.
- Постанова КМУ від 02.08.2022 № 856 (доступне іпотечне кредитування «ЄОселя»).
- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Надання пільгових іпотечних кредитів внутрішньо переміщеним особам» (затверджений Постановою КМУ від 28.04.2021 № 451) — за рахунок коштів гранту, наданого KfW.
- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об’єднаних сил (ООС) на придбання житла (затверджений Постановою КМУ від 27.11.2019 № 980) — не фінансується з 2020 року.
- Постанова КМУ «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» (від 18.04.2018 № 280).

- Постанова КМУ «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (від 29.04.2022 № 495).
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку компенсації витрат на тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» (від 19.03.2022 № 333).
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України» (від 04.10.2017 № 769).
- Локальні НПА (комплексні програми, рішення сесії місцевих рад, порядки виконавчих комітетів місцевих рад тощо).

Основні терміни та поняття

Внутрішньо переміщена особа в українському законодавстві — це громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання внаслідок чи для уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Відповідно до п. 6 ст. 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», ВПО має право на створення належних умов для її постійного чи тимчасового проживання.

Основою правового регулювання житлових прав в Україні є Конституція України, яка в ст. 47 закріплює загальне право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Людям, які потребують соціального захисту, держава та органи місцевого самоврядування надають житло безоплатно або за доступну плату відповідно до закону. Нікого не можна примусово позбавити житла, виключно на підставі закону за рішенням суду.

Відповідно до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення», **житловий фонд соціального призначення** — це сукупність соціального житла, що надається громадянам України, які відповідно до закону

потребують соціального захисту. Окремі аспекти цього поняття висвітлені в постанові КМУ «Деякі питання реалізації Закону України “Про житловий фонд соціального призначення”» (від 23.07.2008 № 682).

Дещо інший підхід викладено в Житловому кодексі України. Так, п. 5 ч. 2 ст. 4 зараховує до житлового фонду соціального призначення квартири в багатоквартирних житлових будинках, садибні (одноквартирні) житлові будинки, а також житлові приміщення в інших будівлях усіх форм власності, що надаються людям, які відповідно до закону потребують соціального захисту. Тобто не обмежує житловий фонд лише комунальною формою власності.

Питання, пов’язані з розміщенням ВПО у місцях тимчасового проживання, зокрема з дотриманням вимог, передбачених Постановою КМУ «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (від 01.09.2023 № 930), а також з наданням соціальних послуг у громаді (притулок, підтримане проживання, стаціонарний догляд, паліативний догляд тощо) *це дослідження не охоплює.*

Аналіз результатів дослідження

Луцька міська територіальна громада розташована у Волинській області.

Луцька міська територіальна громада [складається](#) з обласного адміністративного центра – міста Луцька, Прилуцького старостинського округу (с. Прилуцьке, с. Дачне, с. Жабка та с. Сапогове), Жидичинського старостинського округу (с. Жидичин, с. Клепачів, с. Кульчин, с. Липляни, с. Небіжка та с. Озерце), Боголюбського старостинського округу (с. Тарасове, с. Боголюби, с. Богушівка, с. Озденіж та с. Іванчиці), Княгининівського старостинського округу (с. Княгининок, с. Буків, смт Рокині, с. Брище, с. Змієнець, с. Милушин, с. Милуші, с. Моташівка та с. Сирники), Заборольського старостинського округу (с. Забороль, с. Антонівка, с. Великий Омеляник, с. Всеволодівка, с. Олександрівка, с. Одереди, с. Городок, с. Сьомаки, с. Шепель, с. Заболотці та с. Охотин).

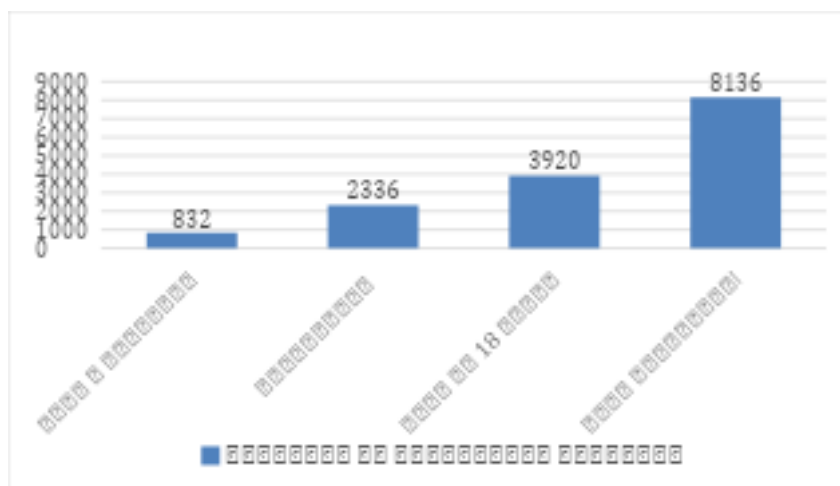
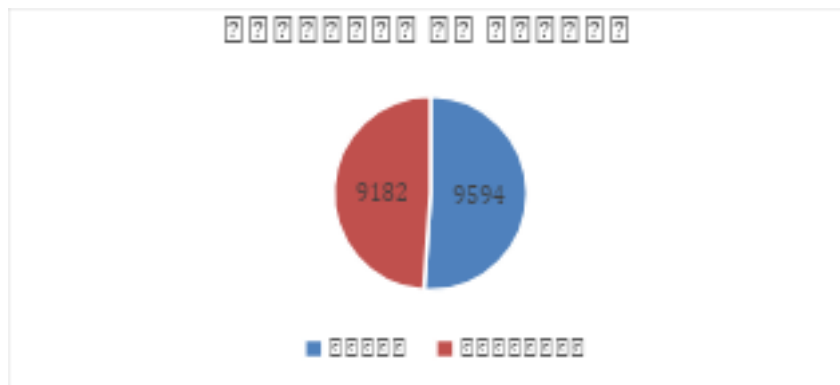
Площа Луцької міської територіальної громади становить 38 257,43 га (382,57 кв. км).

Кількість мешканців Луцької міської територіальної громади станом на 1 січня 2023 року – 243 482 особи, м. Луцька – 215 986 осіб.

Загальна інформація про кількість ВПО, зокрема тих, які потребують покращення житлових умов

За даними Єдиної інформаційної бази даних внутрішньо переміщених осіб у Луцькій міській територіальній громаді станом на 31.10.2024 (лист від громади від 08 листопада 2024 року № 1-8/449/2024) зареєстровано відповідно до таблиці:

Категорії	Кількість
Зареєстровано ВПО (всього)	15776
Зареєстровано ВПО з 2022 року	13312
сімей ВПО	11661
у т.ч. жінок	9594
у т.ч. чоловіків	9182
у т.ч. працездатного віку	8136
у т.ч. пенсіонерів	2336
у т.ч. осіб з інвалідністю	832
у т.ч. дітей до 18 років	3920
учасників бойових дій	у базі даних ВПО не зазначається

У межах реалізації проєкту Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період», що впроваджується Офісом Ради Європи в Україні в межах ухваленого Плану дій для України «Стійкість, відновлення і відбудова» на 2023-2026 роки, у Луцькій міській територіальній громаді розроблено та затверджено [План заходів](#) із реалізації Стратегії розвитку Луцької міської територіальної громади до 2030 року на 2024-2027 роки (Рішення міської ради від 31.07.2024 №61/128). Окремо прийнятої програми, яка була б спрямована на забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, зокрема постійним житлом, соціальним житлом, тимчасовим житлом у Луцькій міській раді не приймалася.

У Луцькій міській територіальній громаді кількість внутрішньо переміщених осіб (сімей), які потребують покращення житлових умов, станом на 31.10.2024 року, становить 160 осіб.

З березня 2024 року серед внутрішньо переміщених осіб, які подавали нові заяви на призначення допомоги на проживання згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 332, проводилось опитування щодо житлових питань. Анкети заповнили понад 600 уповноважених осіб / отримувачів допомоги. 100 % потребують тимчасового або постійного місця проживання.

На **соціальному квартирному обліку** при виконавчому комітеті Луцької міської ради **перебуває 99 внутрішньо переміщених осіб, 45** внутрішньо переміщених осіб, з числа учасників бойових дій, включені в список на першочергове забезпечення житлом та **16** внутрішньо переміщених осіб включені в список на позачергове забезпечення житлом, як особи з інвалідністю внаслідок війни.

У Луцькій міській територіальній громаді **не ведеться облік осіб, які потребують отримання житла з фонду житла територіальної громади, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб** відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 495, відтак рейтинговий список відсутній.

Фонд соціального житла у громаді сформовано на підставі Закону України «Про житловий фонд соціального призначення». Житловий фонд соціального призначення формується шляхом:

- будівництва нового житла;*
- реконструкції існуючих жилих будинків, а також переобладнання нежилых будинків у жилі;*

отримання житла, переданого в дар органам місцевого самоврядування українськими та іноземними юридичними та фізичними особами, міжнародними громадськими організаціями;

передачі в комунальну власність житла, вилученого на підставі судових рішень або визнаного в установленому законом порядку безхазяйним або відумерлим;

передачі забудовниками місцевим радам частки жилої площі в новозбудованих будинках на підставах, передбачених законодавством;

передачі з державної в комунальну власність соціального житла, побудованого за рахунок коштів державного бюджету;

використання на договірних засадах приватного житлового фонду;

набуття права власності на житло на інших підставах, не заборонених законом.

Кількість наданих приміщень в Луцькій міській територіальній громаді становить 36, **вільних приміщень** станом на 06.11.2024 в житловому фонді громади немає.

Фонд житла, призначений для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 495, у Луцькій міській територіальній громаді *не сформовано*.

У Луцькій міській територіальній громаді не створювалися окремі місцеві цільові програми та інші нормативно-правові акти (рішення, положення, розпорядження тощо), спрямовані на забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, зокрема постійним житлом, соціальним житлом, тимчасовим житлом, які діють у територіальній громаді.

Житлові програми для внутрішньо переміщених осіб, які реалізуються міжнародними та національними неурядовими організаціями, відсутні.

Внутрішньо переміщені особи – це додатковий людський ресурс для громади. Але основою їх інтеграції у приймаючу громаду залишається працевлаштування. ВПО не схильні залишатися у тих населених пунктах, де можливості для працевлаштування відсутні або ж є вкрай обмеженими.

У Луцькій МТГ наявні земельні ділянки, які можуть бути використані під будівництво житла для ВПО, проте такі земельні ділянки не є перспективними, оскільки розташовані у населених пунктах за 35 км від міста Луцьк, де відсутні інфраструктура, можливості для працевлаштування, слабе транспортне сполучення (автобус курсує лише двічі на день).

Як зазначила заступниця Луцького міського голови під час презентації даного дослідження, у громаді проведено інвентаризацію майна. Встановлено наявність нерухомого майна у приєднаних громадах. Проте проблемним залишається переведення цього майна у комунальну власність (цей процес є довготривалим та дороговартісним). Щодо напрацювання нових механізмів пошуку житла, якими можуть бути наповнені житлові фонди, до прикладу

відумерла спадщина, то такий механізм використовується у громаді. Луцька міська рада працює щодо визнання спадщини відумерлою і здійснює перехід такого майна до комунальної власності територіальної громади. Такий механізм хоч і є одним із способів наповнення житлового фонду соціального призначення, проте є швидше поодинокую практикою та загалом не вирішує проблеми із соціальним житлом.

Сайт Луцької МТГ містить [перелік адміністративних послуг виконавчих органів Луцької міської ради, що надаються через департамент “Центр надання адміністративних послуг у місті Луцьку”](#) Луцької міської ради. На сайті наявні [зразки заяв та інформаційних карток](#) адміністративних послуг. Проте послуга взяття на облік громадян, що потребують житла для тимчасового проживання, у переліку адміністративних послуг відсутня.

Місцеві житлові програми Луцької МТГ, спрямовані на забезпечення житлових прав ВПО

Для оцінки доступності у Луцькій МТГ національних житлових програм для ВПО, аналізу місцевих цільових програм та інших НПА, спрямованих на забезпечення житлом ВПО, було направлено запити на доступ до публічної інформації, а також проаналізовано сайт громади.

[Постанова КМУ](#) «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (від 29.04.2022 № 495) затверджує Порядок формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання ВПО. До фонду житла можуть бути включені тільки вільні житлові приміщення. Джерелами фінансування формування фонду можуть бути кошти державного, місцевих бюджетів, міжнародних донорів, добровільні внески фізичних і юридичних осіб, інші джерела, не заборонені законодавством.

Як повідомила Луцька міська рада, фонд житла, призначений для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 495, у Луцькій міській територіальній громаді не сформовано (лист від громади від 08 листопада 2024 року № 1-8/449/2024).

Водночас, враховуючи той факт, що деякі навчальні заклади Волинської області висловили бажання заселяти у свої гуртожитки лише ВПО із числа студентів та викладачів релокованих ВУЗів, місця для тимчасового проживання ВПО були облаштовані у гуртожитках навчальних закладів.

Фонд житла, призначеного для тимчасового проживання ВПО на території Луцької міської територіальної громади формується за рішенням Луцької міської ради шляхом реконструкції наявних будинків і гуртожитків, а також переобладнання нежитлових приміщень на житлові. Йдеться про реконструкцію учбово-лабораторного корпусу № 3 Луцького національного технічного університету (ЛНТУ) за адресою: вул. Олени Пчілки, 29, у м. Луцьку під [гуртожиток для внутрішньо переміщених осіб \(студентів та викладачів\), у рамках інвестиційного проекту Північної екологічної фінансової корпорації \(НЕФКО\)](#).

Завдяки тристоронній співпраці Луцької міської ради, Луцького національного технічного університету та НЕФКО у рамках спільного проекту вдалося залучити грантові кошти у сумі 1,5 млн євро на реконструкцію колишнього навчального корпусу ЛНТУ під гуртожиток для ВПО.

Серед усього, реконструкція об'єкту передбачала виконання внутрішніх ремонтних робіт, оснащення меблями та необхідною побутовою технікою, облаштування санвузлів і душових, встановлення нових вікон та дверей, індивідуального теплового пункту із заміною системи опалення й частковою модернізацією водопостачання та системи освітлення, а також утеплення горищного перекриття зі встановленням нової покрівлі.

Це перший завершений проєкт задоволення нагальних житлових потреб ВПО, профінансований ЄС через Інвестиційну платформу сусідства (NIP) і реалізований під управлінням НЕФКО. Будівельні роботи в гуртожитку розпочалися у листопаді 2022 року та завершилися у вересні 2023 року.

Загалом гуртожиток розрахований на 180 осіб та містить: 54 кімнати (з яких 8 – інклюзивні); 7 кімнат поліпшеного планування; 8 смарт-квартир; 16 загальних кухонь та 14 загальних санвузлів (з яких 2 – інклюзивні).

Під час пленарного засідання 58-ї сесії міської ради 24.04.2024 №58/105 депутати [затвердили новий Порядок формування фонду житла у гуртожитку Луцького національного технічного університету](#) на вулиці Олени Пчілки, 29 у місті Луцьку, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на території Луцької міської територіальної громади.

Зокрема, за новим Порядком житлове приміщення з фонду не надається, якщо внутрішньо переміщена особа або будь-хто із членів її сім'ї має у власності житлове приміщення/частину житлового приміщення, придатне для проживання, розміром не менше ніж 13,65 кв. метра на одну особу, що розташоване на територіях, не включених до переліку територій, на яких ведуться (велися)

бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції або на територіях, включених до зазначеного переліку, для яких визначено дату завершення бойових дій (припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації.

Водночас, оскільки у Луцькій МТГ не сформовано фонд житла, призначений для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, облік таких осіб, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2022р. № 495 «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб», не ведеться.

Не ведеться і реєстр заяв громадян, що потребують надання житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання. Також не затверджувалася форма рейтингового списку взятих на облік осіб, які потребують отримання житла з фонду житла Луцької міської ради, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Луцька міська рада навіть за фактичної відсутності фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб зобов'язана приймати заяви від ВПО, прийняти окремий порядок про його формування та оприлюднити у відкритому доступі на сайті громади, адже це є одним із перших кроків до довгострокових рішень щодо вирішення житлового питання переселенців у громаді.

Нове будівництво для внутрішньо переміщених осіб

Йдеться про [Проект](#), який почали реалізовувати на Волині за принципом «не лише житло» — центр відновлення RE: Ukraine Housing Lutsk у с. Жидичин Луцької громади. Це перша приватна ініціатива, спрямована на швидке, ефективне та відповідальне надання тимчасового житла за системою RE:Ukraine Ukraine Housing від balbek bureau.

Ініціаторами проекту є платформа «Алгоритм дій», що долучилися до всеукраїнської ініціативи RE:Ukraine Housing архітектурного бюро balbec bureau.

Своєю ціллю вони називають забезпечення українських ВПО гідним тимчасовим житлом на час їхнього становлення, створення повноцінної екосистеми: окрім гідного комфортного житла, людям, що постраждали від війни, буде надаватись ще й спектр послуг для їх ментального та фізичного відновлення.

Також тут запланована інтегрована інфраструктура. Територія містечка буде загальнодоступна – всі місцеві жителі матимуть можливість відвідувати

облаштовану набережну річки Стир, спортивні майданчики тощо. Крім того, для ВПО буде розроблена спеціальна програма реінтеграції, продумані умови та можливості для їхнього відновлення.

Наразі уже облаштована дорога до майбутнього містечка, підведені комунікації, а також встановлений зразок модульного будиночка. Загалом на площі у 6 гектарів одночасно може відновлюватись приблизно 450 українців, що потребують допомоги.

Регіональні житлові програми

Житлову проблему громадян, які потребують поліпшення житлових умов, зокрема ВПО, у Волинській області можна розв'язати за допомогою чинних регіональних житлових програм.

За інформацією наданою Волинською ОДА та КП «Волинський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі» (далі – Фонд), на обласному рівні затверджена та діє [Комплексна програма](#) надання позик окремим категоріям громадян у Волинській області на 2022–2026 роки «Власний дім». Основна мета Комплексної програми - створення фінансових передумов для запобігання демографічній кризі, розвитку сільської місцевості, забезпечення гендерної рівності, гарантованих соціальних стандартів, покращення умов проживання у селі, збереження сільського населення як носія української ідентичності, культури і духовності шляхом надання дешевих позик індивідуальним забудовникам житла.

Позичальниками коштів за рахунок кредитних ресурсів можуть бути громадяни України, які постійно проживають (або переселилися для постійного проживання), будують об'єкти кредитування у сільській місцевості та працюють в органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях сільського господарства, в особистих селянських господарствах, інших господарських формуваннях, що функціонують у сільській місцевості, соціальній сфері села, на підприємствах, в установах та організаціях переробних і обслуговуючих галузей агропромислового комплексу, навчальних закладах, закладах культури та охорони здоров'я, розташованих у межах громади, люди, на яких поширюється дія п. 19 і п. 20 ч. 1 ст. 6 та абз. 4 п. 1 ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», а також громадяни України, які перебувають на обліку внутрішньо переміщених осіб.

Пріоритет в отриманні кредиту мають мешканці територій, де органи місцевого самоврядування передбачили співфінансування Комплексної програми з місцевих бюджетів.

Проте, Луцькою міською радою не передбачено співфінансування Комплексної програми. Як повідомив Фонд, останній неодноразово звертався до Луцької міської ради стосовно надання позик для індивідуального житлового будівництва на селі. Проте Луцька міська рада у своїй відповіді повідомила, що у період ведення повномасштабної війни, через високий темп міграції населення, збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб неможливо прогнозувати фінансовий ресурс, який необхідний для повноцінної реалізації заходів по кредитуванню на селі. Додатково Луцька міська рада запевнила, що після завершення воєнного стану буде підготовлено Програму, якою визначать та затвердять механізм розподілу коштів між потенційними учасниками Програми.

Враховуючи вище викладене, позики внутрішньо переміщеним особам Луцької МТГ у рамках Комплексної програми Фондом не надавалися. Тож відсутні ВПО Луцької МТГ, які б покращили свої житлові умови у межах зазначеної Комплексної програми.

Суми співфінансування з місцевих бюджетів є досить невеликими, але вони могли б вирішити деякі житлові питання ВПО у сільській місцевості, приєднаних населених пунктах шляхом фінансування купівлі, ремонтних робіт, підведення мереж до наявного будинку тощо.

Діяльність Консультативної ради внутрішньо переміщених осіб при Луцькому міському голові

Згідно з розпорядженням міського голови від 12.01.2024 № 15 створено **Консультативну раду внутрішньо переміщених осіб при Луцькому міському голові** (далі – Консультативна рада). До складу Консультативної ради увійшли 11 осіб. Консультативна рада утворена з метою вирішення питань, пов'язаних із реалізацією державної та місцевої політики у сфері захисту внутрішньо переміщених осіб, сприяння інтеграції внутрішньо переміщених осіб на території Луцької міської територіальної громади.

Головою Консультативної ради обрано заступника міського голови Ірину Чебелюк, яка очолює комісію з житлових питань при виконавчому комітеті Луцької міської ради, метою якої є здійснення громадського контролю та гласності при прийнятті виконавчим комітетом рішень з питань квартирної обліку, розподілу, бронюванню та обміну жилих приміщень тощо, розгляду

відповідних рішень спільних засідань адміністрацій та професійних спілок підприємств, установ та організацій, які здійснюють квартирний облік, реалізації прав громадян на житло.

07 лютого 2024 року відбулося перше засідання Консультаційної ради, на якому його учасники обговорили основні напрямки роботи. Ключовими питаннями визначили працевлаштування, житло, інформаційну-роз'яснювальну допомогу для ВПО.

Щодо діяльності Консультаційної ради, то ВПО, які проживають на території громади, з питаннями щодо житла до останньої не зверталися. В публічних заходах щодо житлових питань представники від Консультаційної ради участі не приймали. Пропозицій щодо реалізації житлової політики на території громади до ОМС від Консультаційної ради не надходило.

Таким чином можемо зробити висновок, що є необхідність активувати діяльність Консультаційної ради, шляхом співпраці з Луцькою міською радою в частині напрацювань довгострокових рішень з вирішення житлових питань ВПО у громаді. Планувати та здійснювати обмін досвідом з успішними Радами з питань ВПО в частині забезпечення житлом вимушено переміщених осіб.

Національні житлові програми, які реалізуються у Луцькій МТГ

Компенсація витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб призначається відповідно до Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 № 333, зі змінами.

Всього зареєстровано 2035 звернень власників житлових приміщень, які протягом 2022-2024 років тимчасово розміщали внутрішньо переміщених осіб. Починаючи з вересня 2022 року спеціалістами департаменту соціальної та ветеранської політики здійснено розрахунок суми компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб власникам житла або їх представникам, наймачам (орендарям) житла державної або комунальної власності, спадкоємцям, які прийняли спадщину, і безоплатно розміщували у своїх житлових приміщеннях на загальну суму 20 813 730,10 грн.

У 2023 році компенсація виплачувалася за рахунок коштів Товариства Червоного Хреста України, у 2024-му — за кошти Представництва УВКБ ООН в Україні.

Водночас прослідковується тенденція до зменшення кількості ВПО, які потребують тимчасового безоплатного розміщення у власників домогосподарств. Ймовірними причинами такого явища є те, що ВПО стають більш адаптованими у новому місці проживання та працевлаштовуються. Відповідно, мають можливість самостійно орендувати житло і забезпечувати власні житлові потреби. Частина переселенців повертаються до свого постійного місця проживання.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280 «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту, починаючи з 2020 року було виплачено для 8-ми ВПО у сумі 18 216 104,74 грн.

Постановою КМУ від 04.10.2017 № 769 затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, передбаченої Законом про Державний бюджет України на відповідний рік. Підтримка ОМС/ВЦА для формування фонду тимчасового житла для ВПО (субвенція 70/30), яка передбачена Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення ВПО житлом для тимчасового проживання, за вказаним Порядком у Луцькій МТГ не здійснювалася, оскільки можливості співфінансування в місцевому бюджеті відсутні.

Відсутність фінансових можливостей Луцької міської територіальної громади напряму пов'язана з реверсною дотацією, яка передбачає перерахування коштів від фінансово спроможних громад до державного бюджету. Держава “вилучає” у Луцької громади порядку 320 млн. грн. та перескеровує ці кошти на

ті громади, які потерпіли від збройного конфлікту. Водночас внутрішньо переміщені особи саме з таких потерпілих громад проживають у Луцькій МТГ як приймаючій громаді і ті кошти, які держава перескеровує, могли б стати інструментом вирішення житлових питань внутрішньо переміщених осіб Луцької громади.

Кредитні житлові програми

Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (далі - Держмолодьжитло) є виконавцем низки державних і регіональних програм, метою яких, зокрема, є забезпечення житлом ВПО.

Управління житлово-комунального господарства Волинської ОДА надало інформацію щодо програм із забезпечення житлом ВПО, які реалізуються Відділенням Держмолодьжитла «Волинське регіональне управління» (таблиця).

	Назва програми	Нормативний документ, відповідно до якого здійснюється кредитування	Назва установи, яка реалізує програму	Фінансування програми (держбюджет, обласний, місцевий, донори)	Детально про умови кредитування
1	Кредит внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на придбання житла	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил (ООС), на придбання житла (затверджений Постановою КМУ від 27.11.2019 № 980)	Відділення Держмолодьжитла «Волинське регіональне управління»	Держбюджет	Детально

2	Кредит для внутрішньо переміщених осіб за рахунок грантових коштів Уряду Німеччини, що надаються через банк розвитку KfW	Порядок пільгового іпотечного кредитування внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів гранту, наданих Кредитною установою для відбудови (KfW) (затверджений Постановою КМУ від 28.04.2021 № 451)	Відділення Держмолодьжитла «Волинське регіональне управління»	Донори	Детально
3	Доступне житло	Порядок надання державної підтримки та забезпечення громадян доступним житлом і Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла (затвержені Постановою КМУ від 10.10.2018 № 819 із змінами, затвердженими Постановою КМУ від 28.10.2019 № 895)	Відділення Держмолодьжитла «Волинське регіональне управління»	Держбюджет	Детально
4	Кредит для молоді	Постанова КМУ від 11.05.2011 № 488 «Питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»» та Положення про порядок надання довгострокових пільгових кредитів для будівництва (реконструкції) та придбання житла за рахунок власних коштів (коштів статутного капіталу) Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»	Відділення Держмолодьжитла «Волинське регіональне управління»	Держбюджет, місцевий бюджет	Детально

Комплексна програма надання позик окремим категоріям громадян у Волинській області на 2022–2026 роки «Власний дім»	Рішення Волинської обласної ради від 09.12.2021 № 10/5	Обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім»	Держбюджет, обласний і місцевий бюджети	Детально
--	--	---	---	--------------------------

Проте, інформація про практику реалізації вищевказаних програм (№ 1–4) на території Луцької МТГ відсутня, оскільки не ведеться в розрізі територіальних громад. Тому не видається можливим проаналізувати чи громадяни з числа ВПО приймаючої громади скористалися даними програмами для покращення своїх житлових умов. Також щодо програм, що реалізуються Відділенням Держмолодьжитла "Волинське регіональне управління", останнє додатково повідомило, що кошти з обласного та місцевих бюджетів на реалізацію зазначених програм (№1-4) не спрямовувались.

ПрАТ «Українська фінансова житлова компанія» (далі - ПрАТ «Укрфінжитло») є виконавцем державної Програми іпотечного кредитування «Оселя», що реалізується відповідно до Постанови КМУ «Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” доступного іпотечного кредитування громадян України» (від 02.08.2022 № 856). Цією Програмою можуть скористатися ВПО.

За інформацією, наданою ПрАТ «Укрфінжитло», обсяг фінансування Програми «Оселя» в Україні у 2023 році становив 8,849 млрд грн (5855 кредитів). Обсяг фінансування у 2024 році, відповідно до фінансового плану, заплановано на рівні 19,2 млрд грн. Обсяг фінансування не розподіляється за громадами. Загалом кількість поданих заяв від ВПО через мобільний додаток порталу «Дія» в Україні з 01.08.2023 та станом на 12.06.2024 становить 15 856.

За отриманою інформацією щодо кількості ВПО та кількості виданих кредитів у Волинській області за 2023 та 2024 роки, у Волинській області лише одна ВПО у 2023 році та одна ВПО у 2024-му скористалися цією Програмою (на загальну суму 3 000 000,00 грн).

ПрАТ «Укрфінжитло» не володіє інформацією щодо кількості ВПО та кількості виданих кредитів у розрізі територіальних громад області за 2023 та 2024 роки, що створює перешкоди для аналізу реалізації Програми у кожній громаді.

Водночас наведені статистичні дані свідчать про непопулярність Програми «ЄОселя» серед ВПО, які проживають у Волинській області. Незацікавленість брати участь у цій Програмі може свідчити про недоступність програми, існуванням перешкод такими як граничний вік, працевлаштування, розмір доходів, високий мінімальний початковий внесок (20%). Також видається, що суттєвою перешкодою є дорого вартість самого кредитування. Адже ВПО отримують кредит за цією Програмою із базовою процентною ставкою 7%, у той час як військовослужбовці та правоохоронці, медики, педагоги, науковці та члени їхніх сімей можуть отримати кредити за пільговою процентною ставкою на весь термін кредиту у 3%.

Інформаційна доступність

Вкрай важливим у контексті забезпечення інформаційних прав громадян є якість оприлюднення публічної інформації на офіційних сайтах розпорядників, надання відповідей на інформаційні запити та звернення громадян в умовах дії обмежень, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану.

Для аналізу інформаційної доступності про житлові програми у Луцькій МТГ було опрацьовано [офіційний сайт громади](#). На титульній сторінці сайту розміщено окремий розділ “[03. До уваги вимушено переселених осіб та біженців](#)”.

У даному розділі оприлюднено [інформацію](#) щодо переліку пунктів розселення, пунктів безкоштовного харчування, контактну інформацію соціальних служб та медичних установ, пошук житла "Прихисток" тощо.

Навігаційно сайт є досить доступним та легким для користування. Сайт також містить вкладку «Пошук», де можна відшукати інформацію за ключовими словами. Також на сайті присутня вкладка “[Документи](#)”, де також є можливість легко відшукати потрібну інформацію чи за реквізитами документа, чи за ключовим пошуковим словом.

Є також окремий розділ [Консультаційна рада внутрішньо переміщених осіб при міському голові](#) (далі – Консультаційна рада), який наповнений інформацією про створення Консультаційної ради та її контактними даними.

Луцька міська рада своєчасно, якісно та повно наповнює сайт відповідною інформацією. Водночас додатково можна розглянути можливість наповнення сайту інформацією щодо житлових рішень та програм, які приймаються у громаді, програм надання іпотечних кредитів для ВПО.

Водночас матеріали, які розміщуються на сайті, мають мати зрозумілий та наочний характер з покроковим алгоритмом дій щодо реалізації конкретної послуги (постановка на квартирний облік, участь у житловій програмі, пошук житла тощо).

Надання відповідей на інформаційні запити

Відповіді на запит про доступ до публічної інформації Луцькою міською радою надавалися вчасно та вичерпно. Під час дослідження та аналізу даних також відбувалась комунікація телефоном з представниками органу місцевого самоврядування, які активно, відкрито та оперативно ділилися інформацією.

Висновки

За період повномасштабної війни Російської Федерації проти України роль місцевих органів влади у житловій політиці зміцнилась, адже саме громади взяли на себе відповідальність за поселення ВПО. Водночас перед місцевими органами влади постали нові виклики у сфері житла.

Водночас багато вимушено переселених осіб і досі стикаються з труднощами у пошуку доступного житла у приймаючих громадах.

У ході дослідження встановлено, що у Луцькій МТГ кількість внутрішньо переміщених осіб (сімей), які потребують покращення житлових умов, станом на дату отримання запиту, становить 160 осіб, що становить менше 1% від загальної кількості зареєстрованих у громаді переселенців (15776 людей). Наведене свідчить про те, що дані такого обліку не відображають інформацію про реальні житлові потреби ВПО у громаді.

Водночас житлові потреби навіть такої незначної кількості ВПО, які потребують покращення житлових умов, у Луцькій МТГ задоволені не були. У громаді сформований житловий фонд соціального призначення, проте вільних приміщень станом на 06.11.2024 в житловому фонді громади немає. Відсутній фонд житла, призначений для тимчасового проживання ВПО. Не ведеться облік громадян, що потребують житла для тимчасового проживання. Наведене свідчить про недостатню увагу у Луцькій МТГ до довгострокових житлових рішень, що є критичним для забезпечення та реалізації житлових прав ВПО, наявність недоліків у системі обліку та оцінки їхніх реальних житлових потреб; відсутність поінформованості щодо житлових прав ВПО, наявність складнощів у

самостійному пошуку такої інформації, відсутність впевненості у позитивному результаті розв'язання своїх житлових проблем у приймаючій громаді.

Будівництво нового житла для ВПО у громаді не ведеться, жодні місцеві житлові програми Луцькою МТГ не ухвалювалися, тож проблему громадян, які потребують поліпшення житлових умов, зокрема ВПО, неможливо розв'язати.

Громаді варто розглянути можливості пошуку додаткового фінансування для вирішення житлових питань ВПО шляхом всебічного залучення партнерів та здійснення грантової діяльності, шляхом довгострокового планування вирішення житлової проблеми для ВПО, розглянути можливість передбачення коштів з місцевого бюджету на формування фондів житла для тимчасового проживання ВПО, соціального призначення з урахуванням потреби в наданні такого житла.

Також варто напрацювати додаткові механізми пошуку житла, яким можуть бути наповнені житлові фонди соціального призначення/ житла, призначеного для тимчасового проживання ВПО (вкуп, використання безхазяйних приміщень тощо). У випадку відсутності вільних житлових приміщень, розглянути можливість переведення нежитлових приміщень у категорію житлових з подальшою їх реконструкцією.

Проблемним залишається питання отримання пільгових іпотечних кредитів на придбання житла ВПО, адже низка цих програм з 2020 року з державного бюджету не фінансується. Водночас вирішення житлового питання ВПО вимагає суттєвого та сталого фінансування.

Програма доступного іпотечного кредитування громадян України «ЄОселя» не має попиту серед ВПО, про що свідчить мізерна кількість виданих кредитів у Волинській області за цією Програмою у 2023 та 2024 роках (по одному кредиту на рік для людей з числа ВПО).

У Луцькій міській територіальній громаді відсутні ВПО, які б покращили свої житлові умови у межах реалізації Комплексної програми «Власний дім», оскільки Луцькою міською радою не передбачалося співфінансування вказаної програми.

У громаді створена та діє Консультаційна рада внутрішньо переміщених осіб при міському голові, але їй варто активувати свою діяльність у частині напрацювання пропозицій по вирішенню житлових питань ВПО у громаді.

Водночас необхідно відзначити позитивний досвід співпраці Луцької міської ради та НЕФКО з метою покращення умов проживання ВПО з числа студентів та викладачів релокованих ВУЗів.

Попри все, успішність реагування на житлові потреби ВПО залежить не тільки від наявних ресурсів, що дають змогу облаштувати житло для

переселенців, а й від здатності органу місцевого самоврядування об'єднати зусилля різних стейкхолдерів, які сприяють розвитку житла.

Питання забезпечення житлом ВПО є комплексною проблемою, вирішення якої потребує напрацювань довгострокових житлових рішень міською радою із залученням підтримки та фінансування держави, міжнародних партнерів, благодійних організацій.

Тож сьогодні як ніколи важливим та нагальним для Луцької МТГ є питання вироблення нових підходів до забезпечення житлом громадян, які цього потребують, зокрема ВПО.

Рекомендації

Згідно зі ст. 47 Конституції України, громадянам, які потребують соціального захисту, держава та органи місцевого самоврядування надають житло безоплатно або за доступну для них плату. Отже, держава повинна створити умови, за якими кожна людина буде мати змогу побудувати чи придбати житло, взяти його в кредит, орендувати. Тому необхідне чітке регулювання, розуміння прав та обов'язків, створення відповідних механізмів, зокрема для покращення платоспроможності, створення умов для індивідуального вирішення власних житлових потреб ВПО.

Для покращення місцевих політик у сфері житлових прав ВПО та інших людей, які постраждали внаслідок війни, зокрема розвитку тимчасового та соціального житла у Луцькій МТГ, рекомендуємо наступне.

На загальнонаціональному рівні:

- Напрацювати стратегію нової житлової політики на території України шляхом ухвалення нового житлового законодавства, яке відповідало б викликам сучасності та передбачало б механізми реалізації житлових прав ВПО.
- Розробити довгострокову державну програму забезпечення житлових прав ВПО у розрізі екстреного, тимчасового, постійного житла, проведення капітального і поточного ремонту, зокрема на умовах кредитування, а також фінансування для окремих соціальних категорій.
- Розробити спрощений механізм передачі державного майна у комунальне.
- Підвищити спроможність Рад з питань ВПО шляхом розроблення нормативно-правових актів, які б містили методичні рекомендації та правові механізми їх впливу на реалізацію і захист житлових прав ВПО.

- Збільшити фінансування місцевих бюджетів на будівництво нового житла для ВПО, реконструкцію житлового фонду, пільгове кредитування (залучення додаткового фінансування з боку міжнародних організацій, країн-донорів, грантових програм, розв'язання питання справедливого спрямування цих коштів шляхом формування зведеної публічної інформації про потреби).
- Масштабувати програми пільгового іпотечного кредитування, які довели свою ефективність.
- Знизити мінімальний перший внесок на житло та фіксовану річну процентну ставку (з базової 7% до пільгової 3%) для ВПО за Програмою «ЄОселя».
- Широко інформувати ВПО щодо вимог і процедур участі у житлових програмах на національному та місцевому рівнях.
- Звернутися до Кластеру з питань житла, Кластеру захисту в Україні для отримання інформації про кращі практики в сфері забезпечення житлових прав ВПО.

На місцевому рівні:

1. *Забезпечення житлом*

- На виконання Постанови КМУ від 29.04.2022 № 495 розглянути всі можливі варіанти (будівництво, реконструкція, викуп, переобладнання нежитлових приміщень на житлові, використання безхазяйних приміщень тощо) та сформував фонд житла для тимчасового проживання ВПО.
- Здійснювати взяття на облік громадян, що потребують житла для тимчасового проживання, попри те, що на момент звернення у громаді відсутній фонд житла для тимчасового проживання ВПО.
- Сформувати рейтинговий список взятих на облік осіб, які потребують отримання житла з фонду житла Луцької міської ради, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, із оприлюдненням його на офіційному сайті.
- Провести інвентаризацію вільних житлових та нежитлових приміщень у громаді, якими можна наповнити житлові фонди; сформувати фонди вільних земельних ділянок, які можуть бути привабливими для потенційних донорів у випадку нового будівництва житла для ВПО.
- Передбачити в місцевому бюджеті кошти на формування фондів житла для тимчасового проживання ВПО, соціального призначення з урахуванням потреби у наданні такого житла.

- Створити сприятливі умови для залучення донорів для нового будівництва та реконструкції житлового фонду для ВПО (спрощення процедури відведення земельної ділянки, надання доступу до комунікацій, організаційне забезпечення тощо).
- Співпрацювати з місцевими бізнесами, що можуть надати тимчасове житло як частину можливості працевлаштування, прив'язати ВПО до цих можливостей.
- Всебічно співпрацювати з міжнародними партнерськими організаціями з метою реконструкції/побудови соціального/тимчасового житла, доступного для ВПО.
- Опрацювати питання проведення капітальних та поточних ремонтних робіт наявних об'єктів соціальної інфраструктури шляхом переобладнання їх під житлові потреби ВПО.
- Напрацювати стратегію довгострокових житлових рішень для ВПО, зокрема із подальшим залученням міжнародних гуманітарних організацій.
- Налагодити співпрацю з Волинським обласним фондом підтримки індивідуального житлового будівництва на селі, Відділенням Держмолодьжитла «Волинське регіональне управління», розглянути можливість співфінансування програм надання житлових кредитів з місцевого бюджету.
- Вивчити та перейняти досвід місцевих органів влади щодо успішних практик забезпечення житлових прав ВПО в інших громадах/регіонах.

2. Ухвалення локальних нормативно-правових актів

- Розробити та ухвалити довгострокову програму інтеграції ВПО у місцеву громаду, зокрема з довгостроковими житловими рішеннями.

· Затвердити порядок формування рейтингового списку взятих на облік осіб, які потребують отримання житла з фонду житла Луцької міської ради, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

- Залучати Консультаційну раду внутрішньо переміщених осіб при міському голові до розроблення локальних нормативно-правових актів щодо прав та інтересів ВПО, ухвалення рішень щодо формування та розподілу соціального/тимчасового житла (наприклад, шляхом включення їх до робочих груп чи комісій у місцевих органах влади).

3. Інформаційна доступність

- На офіційному сайті Луцької міської ради систематично оновлювати та актуалізувати інформацію, максимально наповнювати інформацією для ВПО.

- Наповнити вкладку сайту «До уваги вимушено переселених осіб та біженців» інформацією про житлові програми, які діють у Луцькій МТГ, кредитні житлові програми. Матеріали, розміщені на сайті, мають мати зрозумілий та наочний характер із покроковим алгоритмом дій щодо реалізації конкретної послуги (постановка на квартирний облік, участь у житловій програмі, пошук житла тощо).
- Широко інформувати ВПО про вимоги та процедури участі у житлових програмах на національному та місцевому рівнях; підвищувати рівень поінформованості про можливості участі ВПО у програмах пільгового довгострокового кредитування, зокрема у Програмі «Власний дім».

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд «Стабілізешен Суппорт Сервісез»» у вересні – грудні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ «ССС»» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підписуйтеся на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

КОНТАКТИ БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «Благодійний фонд "Стабілізешен Суппорт Сервісез"»

НАШ САЙТ:
<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
info@radnyk.org

FACEBOOK:
[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:
[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:
[@SSS_Ukraine](https://www.t.me/SSS_Ukraine)

TWITTER:
[@SSS_Ukraine](https://www.x.com/SSS_Ukraine)